

Slutreplik: Integration av elmarknaden handlar om mer än elpriser

Dagens Nyheter den 5 december 2023

I en replik (28/11) försvarar Fredrik Olovsson Socialdemokraternas förslag att säga nej till den nya elkabeln Hansa Powerbridge mellan Sverige och Tyskland. Svenska kraftnät har planerat detta projekt, som regeringen har möjlighet att stoppa.

Ett huvudargument mot ytterligare marknadsintegration är att elen blir dyrare i Sverige när exporten av el till Tyskland ökar. Men även leveranssäkerheten är viktig för konsumenterna och inte enbart elpriserna. I simuleringar av elsystemet beräknar Svenska kraftnät en påtaglig ökning i sannolikheten för manuell bortkoppling av förbrukning de närmsta åren. De befärar att konsumenter i södra Sverige kan kopplas bort i större omfattning än vad som medges av den nya tillförlitlighetsnormen. Huvudorsaken är enligt Svenska kraftnät kraftigt ökad elanvändning och en långsammare utbyggnad av ny elproduktion.

Risken för bortkoppling skulle minska om södra Sverige vore bättre integrerat med utlandet, så att regionen får större möjligheter att importera el vid elbrist. Ökad handelskapacitet kommer hursomhelst behövas på lång sikt. Om elförbrukningen i Sverige ska dubblas till följd av energiomställningen, så behöver nätkapaciteten öka även till omvärlden.

Vidare bidrar ökad importkapacitet till förbättrade möjligheter att hantera omfattande störningar i kraftsystemet exempelvis vid sabotage eller stora tekniska problem i elproduktionen.

Utökad nätkapacitet innebär att elmarknaden blir större. Det gör att det blir lättare att hitta en motpart för de som vill säkra elpriset i långsiktiga avtal, vilket minskar risken att investera i ny elproduktion och i nya elintensiva företag. Dessutom blir det lönsammare att investera i stora energiprojekt på en välintegrerad marknad. På en liten marknad skulle exempelvis ett stort nytt kärnkraftverk ge ett lokalt elöverskott som pressar ned elpriset ordentligt.

Vidare förbättras konkurrensen på elmarknaden vid ökad marknadsintegration. Sammantaget anser vi att Sverige vinner på att öka handelskapaciteten till närliggande länder, inklusive Tyskland.

Vi håller med Olovsson om att situationen i Tyskland utgör ett problem för Europas elsystem. Landet har ett stort överskott av elproduktion i norr och ett stort underskott i söder. Genom en indelning i elområden skulle elpriset sjunka i norra Tyskland och öka i södra Tyskland. Det skulle även bidra till sänkt elpris i Sverige, och en mer samhällseffektiv handel.

Förslag till en ny indelning i elområden finns på EU nivå, men Tyskland har än så länge hållit fast vid ett enhetligt elområde och ett nationellt elpris. En möjlig kompromiss skulle vara att Tyskland, precis som Italien, införde elområden endast för produktion, men inte avseende förbrukning. En sådan lösning vore mindre effektiv, men antagligen enklare att genomföra politiskt än en full indelning i elområden.

Pär Holmberg
Thomas Tangerås